

Бүлүү улууһа(оройуона)

“П.А.Павлов аатын сүгэр 1 Күүлэт орто оскуолата”

“Учуутал уобарааа оҕолор,учууталлар,тороппуттэр харахтарынан» улуустааҕы
научнай-практической конференция

•Улахан учуутал - Прокопий Алексеевич Павлов.

Иванова Раиса Ивановна

•Нуучча тылын уонна литературатын учуутала

Улахан учуутал

- Аан дойдуну барытын аймаабыт алдьархайдаах сэрии ыар тыынын билбит, сэрииттэн тыыннаах төннөн кэлэн өр сыллар усталарыгар обону кэрэбэ угуйбут, дойдута, нэһилиэгэ үүнэ-чэчири сайда турарын туһугар бэйэтин кылаатын киллэрбит буйун учуутал Прокопий Алексеевич Павловка дакылааппытын аныыбыт.

Үлэ актуальноһа:

- 2023 сыл Россия президенэ В.В.Путин уураабынан «Учуутал уонна уьуйааччы сылынан биллэриллибитэ».

Үлэ сыала

Учуутал утуэбэ,кэрэбэ, сырдыкка сирдиир, билии-кэруу киэн эйгэтигэр киллэрэр, айар-тутар дьобуру сайыннарар утуэ киьи буоларын арийыы. Хас биирдии киһи олобор учуутал сүрүн оруолу ыларын кэрдэруу.

Соруга:

- 1.Докумуоннары, хабыаттар ыстатыйаларын, анал литератураны уэрэтии.
- 2.Сана технология көмөтунэн презентация онорон Улахан учуутал Прокопий Алексеевич улэтин сырдатыы.
- 3.Улахан Учуутал уобарабын уэрэппит о5олорун ахтыыларынан арыйыы , утуэ аатын уйэтитии.

Учуутал уобараа

- Учуутал-тыа сирин интеллигенциятын саамай халын арангата. Кини оскуолатын иһигэр үлэлииринэн мунгурдаммат, нэһилиэнньэ ортотугар, төрөппүттэри кытта үлэбэ элбэх бириэмэтин, сыратын биэрэр.

Учуутал уобараа хайдах буолуохтаабын туьунан оскуола 9-11 кылаас оболоруттан маннык боппуруостарга эпиэттиллэригэр кэрдэстум. Ыйытыкка 24 о5о кыттыыны ылла.

Анкетирование

- 1. Какие качества должны преобладать у учителя (учащиеся выбирали не более двух ответов)?:
- - профессиональные, интеллектуальные – 48%
- - профессиональные, коммуникативные – 12%
- - профессиональные – 10%
- - прочее – 30%

Анкетирование

- 2.Каких качеств не хватает современному учителю?
- - юмора, терпения – 45%
- - взаимопонимания с учениками, юмора – 15%
- профессионального знания предмета – 17%
- - прочее – 25%

Анкетирование

- Должен ли учитель находить общий язык с каждым учащимся?
- Да – 91%
- Нет – 9%

Чинчийи тумугэ

- Бу ытыллыбыт чинчийи тумугунэн аныгы учуутал уобараа оолор харахтарынан манньк тахсан кэллэ:
- Учуутал бэйэтин уэрэтэр предметин толору билиэхтээх;
- Хас биирдии оолону кытта уопсай тылы булуохтаах;
- Оолу личность быыытынан сайдан тахсарыгар учуутал кэмэ буолуохтаах;
- Юмордаах, тулуурдаах буолуохтаах;

- Булуу сирэ элбэх талааннаах,ытыктанар дьин Учуутал урдук аатын сугэр Учууталларынан аатырыан аатырар.Олор истэригэр Саха АССР утуэлээх учуутала, педагогическай улэ ветерана,уоттаах сэрии буйуна, эдэр учууталлар такайааччылара Прокопий Алексеевич эмиэ баар.

- Элбэх уэрэнээччи олобор бэйэтин суолун хаалларбыт, кини энэтунэн утуэ кьи буолбут уэрэнээччилэр махтанар учууталлара П.А.Павлов туьунан улэбин билиьиннэриэм.

Олобун кэрчиктэрэ

1919с. сыллаахха от ыйын 17 кунугэр тэрээбут.

1936-1937сс. Угулээт 7 кылаастаах оскуолатын бутэрбит.

1937-1938сс. Булуу училищетын 1 курсугар уэрэнэ кииррбит.

1941с. атырдыах ыйыгар армияБа ыцырыллар.

1949с. армияттан учуутал буоларынан босхолонон кэлэн 2 Куулэт оскуолатыгар учууталлыыр.

1952-1953сс. Булуу училищетын туйгуннук уэрэнэн бутэрэр.

1960-1961сс.1974 с.дылы 1 Куулэт оскуолатыгар саха тылын уонна литературатын учууталынан улэлиир.

Прокопий Алексеевич Павлов

Гвардия старшай лейтенана

- Гвардия старшай лейтенана, «А5а дойду сэриитин I степеннээх», «Кыьыл Сулус» орденнар кавалердара Прокопий Алексеевич Павлов, Ленинградскай, I Прибалтийскай фроннарга буолбут кырыктаах кыргыьыларга кыттан, Ленинградскай уобалаьы, Эстонияны, Латвияны босхолоспута.

Советской офицер

- Улуу А5а дойду сэриитин сабаланыабыттан бутуэр диэри уьун, муччургэнээх суоллары ааспыт гвардия лейтенана Павлов П.А. советской офицер чизьин урдуктук тутарга дьулуспута.

И.В.Сталин бирикэээ

- 1947 с.Олунньу ыйыгар гвардия лейтенана Павлов П.А. саппааска тахсар кыахтаммыта.
- Сэрии бутуутугэр учуутал идэлээх саллааттары, офицердары армияттан босхолуур туьунан Верховнай Главкомандующай И.В.Сталин бирикэээ тахсыбыта.

Кэлэр кэскилгэ болѳомто

- Дойду баылыгын ити дьабала сэрии кэннинээби ыарахан сылларга уунэр кэлуэнэ кэлэр кэскилин тустуургэ улахан болѳомто ууруллубутун туоьулуур.

Эргилли

- Дойдугар эргиллэн кэлээт Прокопий Алексеевич олунньу 15 кунуттэн 2 Куулэт ситэтэ суох орто оскуолатын учууталынан улэлээн барбыта.Кэлин бэйэтин ахтыытыгар : «1942 сыллаахха бэс ыйын 15 кунуттэн офицер буолбутум.Онон саллааттар тугу билиэхтээхтэрин уэрэтэргэ тийиллибитэ.Ол иьин учууталлыыр идэбин улаханнык быспатах курдук саныыбын» диэн суруйбут.

Анал

- Ол аата, Прокопий Алексеевич оркуолаба улэлээбит маннайгы сылларыгар ити улэбэ айылбаттан дьобурдаабын,оболорго амарах уйулбалаабын, дьонно тубалыыр бабалаабын дьэнкэтик эйдээбут эбит.

- «Настоящий учитель всегда остается учителем», - диэн бэргэн этиини бу холобур бигэргэтэр.

Таптыыр уэрэнээччилэрин кытты

30-с сыллар

- Прокопий Алексеевич Павлов 30-с сыллардаахха уэрэхтээн сайдарыгар, сана оскуолалар аьыллалларыгар сыралаахтык улэлэспитэ.

Учуутал

- Прокопий Алексеевич Павлов олобун анаабыт педагогическай улэтэ 1938 сыллаахха сабаламмыт.
- «Ус сыл устата бастаан 2 Куулэккэ учууталынан,3-й Куулэт начаалынай оскуолатын сэбиэдиссэйинэн, Тэнургэстээх оскуолатын учууталынан улэлээбитим.Ол сылдьан учуутал улэтин сэбулээбитим» диэн кини ахтар.

Булгуччулаах сэтгэ сыллаах уэрэхтээын

- Сэри кэнниттэн уэрэхтээыннэ уонна оскуолаларга санаттан улэни тэрийиигэ ыарахан кэмнэр этилэр.
- 1949 сылтан Булуу оройуонугар булгуччулаах сэтгэ сыллаах уэрэхтээын киирбитэ. Бу уэрэхтээыннэ интернаттар суолталара олус улахан этэ.

50-с сыллар

- 50-с сылларга Прокопий Алексеевич 1 Куулэт оскуолатыгар уонна интернатыгар сэбиэдиссэйдээбитэ, сэрииннигэр сабаламмыт буттуун орто уэрэхтээһин санаттан сэргутуллауутугэр сыратын биэрэн салгыы улэлэспитэ.

Хааайыстыбаннай база

- Оскуола уонна интэринээт саналы сайдалларыгар, элбэх араас тутуу барарыгар, хааайыстыбаннай базаны ханатыыга угус улэни ыппыта.

1966-1967 сс.

- 1966-1967 сылларга Булуу оройуонугар сана уэрэх былааннарыгар уонна бырыгарааммаларыгар кэьуу буолбута.
- Прокопий Алексеевич «Хас биирдии тыа улэьитигэр-орто уэрэ5и» диэн улэ торума олоххо киирэригэр дьяаныардаахтык, куускэ улэлээбитэ.

Оскуоланы бутэрээччилэри кытта 1976с.

- 2 Куулэт сэттэ кылаастаах оскуолатыгар начальнай кылаастары, орто кылаастарга саха тылын, литературатын , нуучча тылын уэрэппитэ.
- 1 Куулэт оскуолатын сэбиэдиссэйинэн уонна учууталынан суурбэччэ сыл улэлээбитэ.

Тэрээбут тылга таптал

- Прокопий Алексеевич тэрээбут тылын, литературатын бэрт учугэйдик билэрэ.Хоьоон суруйара. Сорох поэттар хоьооннорун сытыытык,бэргэнник утуктэн эбэтэр кэрдээх-кэрудьуэстээх хобуйуулары, дьуьуйуулэри айан, истээччилэри сэргэхситэрэ.

О5о кутун тутар учуутал

- Уэрэппит о5олоро ахталларынан «аьары сытыы юмордаах,о5о кутун сатаан тутар, чахчы да учугэй учуутал этэ»- диэн этэллэр.
- Прокопий Алексеевич айыл5аттан учуутал буолан айыллан тэрээбут урдук аналлаах этэ.

70-с сѳллар

- 1970-с сѳллар орто оскуолалар учууталларын уонна салайааччыларын сыралаах уонна таѳаарыылаах улэлэрин кэмэ этэ.
- Булуу оройуона Республика уэрэбириитин министерствотын кэѳэ сѳлдѳр Кыѳыл знамятынан иккитэ наѳараадаламмыта.

СИТИЙИ

- 1970-с сыллар орто оскуолалар учууталларын уонна салайааччыларын сыралаах уонна табаарыылаах улэлэрин кэмэ этэ.
- Булуу оройуона Республика уэрэбириитин министерствотын кэбэ сылдьар Кыбыл знамятынан иккитэ наБараадаламмыта.

Куруьуок салайааччыта

- Саха тылын уонна литературатын учуутала буолан Прокопий Алексеевич кыраайы уэрэтэр куруьуок ытар этэ.
- Куруьуок дьарыгын кэмигэр уэрэнээччилэригэр кырдьагас Бутэй Булуу номохторун, сэьэннэрин, Куулэт нэьилиэгин тун былыргытын умсугута кэпсиирэ.

Иитии улэтэ

- Билиини кэнэтэр дьарыктары ыытар.
- Дьиннээх Учутал эдэр ыччат патриот буола улаатарыгар, обону дойдутун, сирин уотун таптыыр, Ийэ сиринэн киэн туттар кьи гына иитэргэ-такайарга элбэх сыратын биэрбитэ.

Литературнай курууоок

- Прокопий Алексеевич айар дьогурдаах буолан литературнай курууоогу салайан улэлэтэрэ. Угус ого айар дьобура арыллыбыта. Айар эйгэ уонна торут тыл умсулбаныгар такайыллыбыттара.

«Знание» общество лектора

- Киэн билиилээх, чинчийэр улэнэн дьарыктанар учуутал «Знание» общество солбуллубат лектора этэ.
- Нэбилиэнньэгэ Аан дойду, Сэбиэскэй Сойуус, республика сонуннарын уонна бэлиэ тугэннэрин сырдатара.

Солбуллубат дакылаатчыт

- Өктөөп өрөбөлүүссүйэ, Сэбиэскэй Аармыйа, Кыайыы күннэригэр уонна Маай бырааһынньыгар аналлаах улахан тэрээһиннэргэ дьон сэргиир дакылааттарын ааҕара.

Айар куруьуок

- Бу куруьуоктан тирэх ылбыттара биллиилээх журналист, Саха Республикатын культуратын утуэлээх улэьитэ, П.А.Ойуунускай аатынан Государственной премия лауреата, Булуу улууьун уонна Булуу куоратын Бочуоттаах гражданина Николай Александрович Крылов.

Наставник -учуутал

- Прокопий Алексеевич эдэр учууталларга оруу холобур буолара.Субэлии-амалыы сылдьара.Бииргэ улэлээбит эдэр коллегалара Норуот хабаайыстыбатын утуэлээх улэьитэ Захаров Н.Д.,филологической наука доктора Иванов С.А.партийнай хабаайыстыбаннай улэ ветерана Егоров Степан Николаевич,

- Российская Федерация уэрэбириитин туйгуна Николаева Елизавета Николаевна, «Учууталлар учууталлара» Алексеева Мария Кирилловна уо.д.а.наставниктара Прокопий Алексеевич туьунан бэрт истинник, сылаастык ахталлар.

Дуобатчыт

- Прокопий Алексеевич шашкага бэркэ улууьуэн оонньуура, нуучча шашкатын тарбатааччы этэ, угус ыччаты уьуйбут, элбэх курэхтэри тэрийбит, араас хабааннаах курэхтэри ыппыт учуутал буолар.

Дьиннээх учуутал

- Булуу сирэ элбэх талааннаах,ытыктанар дьин Учуутал урдук аатын сугэр Учууталларынан аатырыан аатырар.Олор истэригэр Саха АССР утуэлээх учуутала, педагогическай улэ ветерана,уоттаах сэрии буйуна, эдэр учууталлар такайааччылара Прокопий Алексеевич эмиэ баар.

УЧУУТАЛ,
ЭН ҮРДҮК
ААККАР
СҮГҮРҮЙЭН

Уэрэппит о5олоро ахталлар

- Кини уэрэппит о5олоро бугун нэыилиэк, улуус, республика киэн туттар дьонноро буолаллар.Кини аатын бугун сууьунэн уэрэнээччилэрэ киэн тутта ааттыыллар.Кинилэр ортолоругар төрөөбүт оскуолатыгар өр сылларга математика учууталынан үлэлээбит «Учууталлар учууталлара» Алексеева М.К., технология учуутала Максимова М.П.

«Учителями славится Россия, ученики приносят славу ей».

- «Республика Уэрэбириитин туйгуннара»
- Гуляева Т.П., Федорова М.Я. Соловьева Т.Е., Республика Культуратын туйгуна Гурьева Д.Д., П.А. Ойуунускай аатынан Саха театрын артыыа, ССРС Государственной премиятын лауреата Васильев Г.С., Саха Республикатын народной артиыа ,тэрэппут уола Павлов Алексей Прокопьевич, тыа хабаайыстыбатын наукатын доктора Степанов К.М. о.д.а угус уэрэппит оболорун ааттаталыахха сэп.

Үрдүк культуралаах учуутал

- Прокопий Алексеевич Павлов уунэр кэлуэнэ ыччаты иитиигэ бойобуой офицер быьытынан ыччаты патриотической иитиигэ , тэрээбут тиэргэни , алааьы , нэьилиэги , дьону –сэргэни таптыыр – харыстыыр , кинилэринэн киэн туттар буолууга , улэни –уэрэби таптыыр буолууга элбэхтик улэлэспит учуутал буолар. Нэьилиэккэ сылайбат –элэйбэт сырдатааччы, эйдэтээччу , пропагандист этэ. «Киьи быьытынан сурдээх кэнэ, чиеьинэй , дьон –сэргэ олоьун , быьытын майгытын сыаналыыр , сэптээх суолу ыйан биэрэр урдук культуралаах киьи этэ»- диэн биир бириэмэьэ олорбут, улэлээбит коллегалара ахталлар.

Саха АССР утуэлээх учуутала

- «А5а дойду I степеннээх», «Кыьыл Сулус» орденнардаах гвардия офицера
- П.А.Павлов сэрии иннинэ үлэлэрин сабалаабыт үэлээннэхтэриттэн биир бастакынан Саха АССР оскуолаларын үтүэлээх учууталын бочуоттаах аатын 1965 сыллаахха ылбыта.

Учуутал оруола

- Хас биирдии киһи олоҕор, дьылбатыгар учуутал олус улахан оруолу ылар. Учуутал киһи дууһатыгар, өйүгэр-санаатыгар, үлэтигэр-хамнаһыгар олоҕун усталаах туоратын тухары сирдьит буолан хаалар.

Оскуола выпускниктарын кытта

Бииргэ улэлээн ааспыт коллегалара , махталлаах уэрэнээччилэрэ ахталлар:

Мылахов С.Г. «Прокопий Алексеевич олохтоох , уопуттаах учуутал
быьыытынан уроктары ыытарбар элбэх методической
кэмэлэру,субэлэри онороро».

Павлов Прокопий Алексеевич,
Ага дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии кыттыылаага,
“Ага дойду сэриитин I степеннээх”, “Кыһыл Сулус” уордьаннар
кавалердара, бойобуй офицер, педагогическай
үлэ бэтэрээнэ, Бүлүү улуунун (оройуонун) I Күүлэт
нэһилиэгин бочуоттаах гражданина,
Саха АССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала.

Николаева Ирина Герасимовна,
тыыл, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, Бүлүү улуунун
(оройуонун) I Күүлэт нэһилиэгин бочуоттаах гражданина.

Ахтыылар.

Николаева Е.Г. «Уэрэтэрбэр туох эмэ кинигэм кэстубэтэбинэ
Прокопий Алексеевичтаахха суурэн тахсарым.Кэргэнин Ирина
Герасимовнаны кытта сэьэргэьэн,ыйыталаьан, туох баарынан
субэлээн-амалаан таьаараллара.Утуэ да санаалаах дьон этилэр».

- Алексеева М.К. «Саха тылын грамматиката-олус ыарахан, уустук предмет.Учууталбыт дьаныьан туран торообут тылбыт ымпыгын-чымпыгын, ууьун-уранын, кэрэтин биьиэхэ инэрбитэ».Хоьоон суруйарга куоталаьа-куоталаьа холонорбут.Оскуола олобор тахсар моку кэстуулэри хардарыта хоьоонунан кириитикэлэьэн бары «поэттар» буолбуппут.

- Аан бастаан оскуолабар учуутал быыытынан кэлбиппэр сурдээбин эйээбутэ».

- Васильев Г.С.:Прокопий Алексеевич сэрии уотун ортотунан ааспыт дьиппиэн,лоп-бааччы,бэрээдэги,тутта-хапта сылдыыны чуолкайдык ирдиир уонна толорторор учуутал этэ.Арааыа кьи дьон ортотугар кьиилии сылдыахтаабын, саха сахатын тылын эйдуэхтээбин,таптыахтаабын,сатаан туттуохтаабын туьунан бастакы дирин эйдэбуллэри баарым тухары ильдэ сылдыар, умнубат гына Прокопий Алексеевич инэрбит эбит.

- «Прокопий Алексеевич урдук культуралаах саха интеллигенциятын биир бастын кийитэ этэ».(Платонова Г.П.)
- «Прокопий Алексеевич кьи быьыытынан утуэ майгылаах, уунэр кэлүэнэ5э холобурга сылдьар учуутал этэ»(Филиппова Е.Г.)

- «Кини уэрэтэр темаларын дирин ис хобоонноохтук уонна оҕолор айар дьобурдарын сайыннаран уэрэтэрэ. Араас темаларга хобоон айдарара. Кини ол саҕаттан саха кийитэ бэйэтин тэрээбут тылын билиэхтээбин ордук бэлиэтиирэ». (Федорова М.Я.)

- «Мин билиннэ дылы саха тылыгар тапталым, сахалыы айымньылары умсугуйан туран ааһарым, саха тыла элбэтун-суппэтин туьугар баһам тэьэнэн сааьыран иьэбин да кууьурэн иьэр.Ити барыта Прокопий Алексеевич саха тылыгар биэрбит билиитэ, тэрээбут тылга тапталы инэрбитигэр сытар буоллаһа».(Захаров Н.И.)

- «Саха литературатын собулуурум.Оччотоо5у о5о уксэ да сэбулуурэ буолуо.Суруйааччылар романнарын,хобьоннорун интэриэьиргиирбит.ис хобьоннорун харахпытгар онорон кэрэрбут.Прокопий Алексеевич уьуун да уьун хобьоннору уобарастаан толорорбутун ирдиирэ.Кини сурдээх ирдэбиллээх учуутал этэ».(Гуляева Т.П.)

- «Мин Прокопий Алексеевичтан элбэхтэн сумэтин буларга, санааны кылгастык этэргэ уэрэммитим.Суруйааччылары биирдии-биирдии уэрэтэн баран, суругунан хонтуруоллуур улэлэри ыытара.Онно хас да ыйытыкка эппиэттиэхтээххин,сьилии буолбакка сурунун эрэ суруйуохтааххын.биллэн тулар айымньыларгын ааһахтааххын.Оччоҕо эрэ сатаан ырытаһын».(Васильева А.Н.)

- «Сахам тылын сыаналыырга,ытыктыырга,таптыырга уэрэппит кунду Учууталым.Оло5ум тылын,тапталым тылын сурэхпэр,эппэр-хааммар инэрбит эбиттэр учууталым айар урооктара.Сахалыы санаалаах,сахалыы иэйиилээх,сахалыы билиилээх уонна сахалыы анаарыылаах буоларбар такайбыт тапталлаах учууталым.Саха тылыгар айыллыбыт араас уобарастары бу баардыы уэрэтэрбит».

- Суруйааччылары набаа диринник билэрэ.Историяҕа сыьыары тутан кэпсиир буолара.Торообут торут тылын сумэтин сурэххэр ильдэ сылдьар буоллаххына, туругун хаьан да тулхадыйбат диэн дирин эйдэбулу букатыннаахтык инэрбитэ».

- Торообут тылга таптал, айар улэ5э о5олору сыьыарыы бу учуутал ураты хаачыстыбата эбит.Кини уэрэппит о5олоруттан билигин Республика5а киэнник биллибит Васильев И.Ф.-Тэгэ, Никифоров Е.Е.- Басхаай диэн поэттар бааллар.Дьон-сэргэ махталын,тапталын айымньыларынан ылан сылдьаллар.

Оболорго сыыяана

- «Прокопий Алексеевич учууталбын диэн уэьэттэн энэйэн турбакка, биьиэхэ, оболорго, улахан кьи курдук тэбис тэннэ сыыяаннабар этэ».

Ураты талаан

- Прокопий Алексеевич Павлов:
- Ураты талааннаах учуутал.
- Фотограф.
- Хобьонньут.
- Куруьуок салайааччыта.
- Лектор.
- Дакылаатчыт.
- Наставник.

Утуэ ааты уйэтитии.

- 2018 сыллаахха нэбилиэк сэбиэтин депутаттарын быһаарыытынан 1 Куулэт оскуолатыгар П.А.Павлов аата инэриллибитин угус кэлуэнэ ыччат уэрэ кэрсубуттэрэ. Онон Прокопий Алексеевич аата уйэлэргэ, нэбилиэк баарын тухары уунэр кэлуэнэҕэ сырдыгы, кэскиллээҕи тарҕата, уьуйа туруоҕа!

Кулун тутар 3 кунэ 2018с.Буйун-учуутал П.А.Павлов
аатын 1 Куулэт орто оскулатыгар инэри.

Уэруулээх тугэннэр

Тумук

- Учуутал уобараа хайдах буолуохтаабын Прокопий Алексеевич холобурунан :
- 1.Учуутал предметин толору баылаабыт буолуохтаах.
- 2.О5олорго ураты истин сыыаннаах буолуохтаах.
- 2.Нэбилиэк общественной оло5ор активнайдык кыттыахтаах.
- 3.Торообут тылга куустээх таптал, ураты бол5омтолоох сыыан баар буолуохтаах.

- Киэн билиилээх, суруйар, уьуйар талааннаах, сырдыкка-кэрэбэ тардыбарга олобун анаабыт, урдук культуралаах, ураты сэмэй майгылаах, дьин интеллигентнай кьи буолуохтаах.

Тумук

- Хорсун сэриинит, улахан буукубаттан суруллар Учутал, төрөө бүт тылын, дойдутун мунура суох таптыыр ытык кийбит – Прокопий Алексеевич Павлов олоҕо эдэр ыччакка үтүэ холобур буолар, кэрэхсэбиллээх олох суола буолан сирдii туруоҕа.

- Улахан учуутал Прокопий Алексеевич Павлов суруйбут хобоонун истин тыллара киниэхэ бэйэтигэр анаммыт курдуктар:
- *Иитэр кунду оболорун*
- *Эйигин оссо киэргэтиэхтэрэ,*
- *Уэскуур кэлуэнэн - эн дьолун,*
- *Ааккын урдэтэн ыьиэхтэрэ.*

- Болҗомтоҗут иһин баһыыбаларын!

